

Węgry Pokucie.

~~K. p. 93.~~
K. a. 187.

187

POKUCIE.

UZUPEŁNIENIE DAWNIEJ OGŁOSZONEGO DZIEŁA

Ś. P. OSKARA KOLBERGA

Z RĘKOPISÓW POZGONNYCH

WYDAŁ

DR. STANISŁAW ZDZIARSKI.



KRAKÓW,

NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.

SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ.

1904.

Swemu Najzaczynniejszemu Opiekunowi ofiaruje wydawca

POKUCIE.

sk 934

UZUPEŁNIENIE DAWNIEJ OGŁOSZONEGO DZIEŁA

S. P. OSKARA KOLBERGA

Z RĘKOPISÓW POZGONNYCH

WYDAŁ

DR. STANISŁAW ZDZIARSKI.



INSTYTUT
ZADAŃ LITERACKICH PAŃ
BIBLIOTEKA

00-730 Warszawa, ul. Nowy Świat 7
Tel. 26-68-63

KRAKÓW,

NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.

SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ.

1904.



Osobne odbicie z Materiałów Komisji antropolog.-archeolog. i etnograficznej. T. VII
Dz. II. Akademii Umiejętności w Krakowie.

18.640

Kraków 1904. Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego pod zarządem J. Filipowskiego.

POKUCIE.

Uzupełnienie dawniej ogłoszonego dzieła ś. p. Oskara Kolberga
z rękopisów pozgonnych

wydał

Dr. Stanisław Zdziarski.

Do wydanego przed 20 laty z okładem 4-ro tomowego „Pokucia“ przybywa obecnie mały dodatek. I nie tyle ważność samego materiału skłoniła nas do ogłoszenia drobiazgowego przyczynku, ile raczej pietyzm dla owoceń działalności niezmordowanego etnografa, ile raczej staranie, ażeby nic z tych rzeczy, których sam za życia wydać nie zdołał, nie poszło na marne, aby tem pełniejszy był obraz jego zasługi.

Teka przeznaczona mi do opracowania, ogromna, zawierająca około 150 pieśni, opowieści, oraz cały stos materiału etnograficznego najrozmaitszego rodzaju, tak skąpy, oto, wydała plon, gdyż niemal wszystko zostało już zużytkowane w „Pokuciu“. Zauważywszy na pierwszy rzut oka, iż wiele zawartości musi z tego powodu odpaść, starałem się jak najdokładniej skontrolować pieśń po pieśni z „Pokuciem“, ażeby uniknąć przedruków. Czy mi się to w zupełności udało — pewności nie mam całkowitej, jak również wątpię, aby mi się wydarzył przedruk. Mogło się zdarzyć, że z kilku tysięcy pieśni drobnych przeoczyłem którą. Takiemu przeoczeniu przy rozległości i obfitości materiału nie zapobiegnie ani dobra pamięć, ani kilkakrotna nawet kontrola, jaką przeprowadziłem.

Jak świadczy parę notatek zrobionych na rękopisie, materiał ten został zebrany w lecie 1880 roku.

Nakoniec uwaga czysto wydawniczej natury. Cyfry rzymskie przy poszczególnych pieśniach oznaczają: I. zbiór pieśni dłuższych, jednolitych, II. zbiór pieśni drobnych rękopisu.

Pisałem we Lwowie, w styczniu 1904 r.

Opowiadania.

1. O Żydach.

Oden kupec żydok *mau* duże velyku sumu hrošy, ale vin vse handl'uvau zbižem. Taj odnoho razu zibräu vin sob'i firy (bryki), taj vipravÿu firy na pered, a sam šče trochi prylyšÿu-si doma, ale to tak jakoš-si vdało, ščo buła dnyna pohidlyva, a to ší gijało zymovoji pory, taj v pėtnyćiu. I pojichaly firy v pyred(?!), a vin nim šče-si obrachuvau, i troški pižnijšy pustÿu-si v dorohu, tak vin sob'i pomyslÿu, žy ja tam zajidu na sabaš. I pustÿu-si v dorohu.

Vjichau vin možy vže z mylu, abo i zo dvi, a tut jak-si zachmaryt', jak pide snih, taka kurjava, ščo švita božoho ne vydko, taj i dorohy vže ny znaty. Jidy vin, jidy, a tut vže i zmrok za očy lovyt'. Projichau vin troški dal'i. možy z odni hory, taj zdÿbau-si z dvoma žydkamy, i začėu-si jich pytaty, vidkė vony ě i kuda idut'; i rozpovyly vony ěmu, ščo to vony krau-ći i chodyły šyty na syło, i zaraz toty krau-ći zapytaly-si i toho kupcė, vidkė vin ě, i kuda jide. I vin jim takžy rozpoviu, vidkė i kuda jide. Ale toty krau-ći kažuť ěmu:

„Jid' z namy i budeš v nas šabasovaty!“

I pošidaly z nym na zaľubyčkė, taj jidut' vže vsi try i vse ěmu rozkazujut', kuda vin maė jichaty kotrou dorohou. I tak zajichaly v l'is, v doľynu, i zaraz toty krau-ći kažuť tomu kupecvy:

„Štij! vže ny budeš dal'i jichaty!“

Taj zaraz tot odyn bilšy j kravec vitihnuu vylykij niž i kaže tomu kupecvy:

„A nu! davaj suda hroši, bo zaraz zahynyš!“

Ale tot kupec začėu jich prosyty i kaže:

„Tažy my odnoji viry, taj vy ny majete Boha v serey!“

Ale vony ny pytajut, ščo odnoji viry, lÿš byrut i robė svoė. Vže tut ščo-ny zašumiu niž v jeho serecy, šče viprosÿu-si v nych, aby chot' pyryd smertyu pomolÿu-si, i vony ěmu pozvolyły, ščoby-si troški pomolÿu, a samy vže radi-si, ščo z nym majut zrobyty? Ale tot kupec molÿt-si, taj Pan Boh ěmu dau jakuš hadku, i vin zaraz pryस्ताu molÿty-si i kaže:

„Ja vže hotovyj na smert', ale prošu moji brati šče pered mojeu smertyu, nim ja šče vhy nu, to prošu napyjmo-si horiuki.“

Taj zaraz vitih iz zaľubyčok butelku horiuki i napyu-si do toho bilšoho krau-će i potihnuu sam nymało toji horiuki, taj dau krau-ćevy, i začėu kravec pyty. Ale fleška buła z douhym vuškom, a tot kupec jak vidvyrnuu povoly ruku, jak vtarašćÿu v dno, a fleška do polovyny zaľizla v horło. Tut nim tot druhyj kravec vitihnuu flešku, a tot kupec tym česom zatėu konyka batohom, taj vtik vid nych.

Ale tut, jak vže vijichau z l'isa na poľy, taj zajichau do odnoji

koršmy i tam vpros^yu-śi na nič. taj na šabaś; ale tam v tij koršm'i ny buło bil'sy žyďi^u, lysz dvi žydivočkė. Taj vin zač^eu jich-śi pytaty:

„De vaši žydy?“

A toty žydivočkė każut, ščo tut nydaleko ẽ syło, taj piśly do škoły čytaty. Ale tot kupec boj^au-śi vže jichaty v syło, bo vže buło pizno, aby nym^au hańby; taj zaraz vz^eu konė viprih i pryvjiz^au do žołoba i da^u jisty, a sam vz^eu knyżku, taj vidpravėe sabaś. Ale vin ny zn^au bidnyj, ščo viliz z kropyvy, taj zal'iz v ternė. Aż tut naraz chtoś zapuk^au v vikno. žyďiakė zaraz otvoryły, a to toty žydy, ščo choťily ẽho rizaty, taj każut:

„Aha! a ty tut ptašku zaletⁱu?“

I zaraz zapchały ẽmu v rot žyrybec, aby ny kryč^eu, i zvėzaly ẽmu ruki i nohy, taj zatašcyły do pyvnyci, i vže ho ny rizaly čyryz to, ščo sabaś zajš^ou, i zabrały vid neho hroši i vse, ščo buło koło neho, taj pośidały do vyčeri.

Išče vony ne skińcyły vyčeri, a tut naraz popyryd vikna vse:

„Tru, tru, h^ou! Anu, žydy, vtvorit!“

I zaraz žydy otvoryły, a to toty firy pryjichały toho kupcė, a toty firmany dyvujut-śi, a tam ich kupcė konyk pryvėzanyj do žołoba, taj zaľubyčkė stoja. Ale oden z tych firman^u każe:

„A dyvit-śi brat'i, taj naś kupec tut zajieh^au!“

A tot žyd każe:

Ščo za kupec? Tut nyma žadnoho kupcė, to mij konyk i moji zaľubyčkė!“

Ale toty firmany vvijsły do chaty, dyvjut-śi, a jich kupcė taki napr^audu nyma; tut vony taki lipśy dopytujut, a žydy na nych šče i hijkajut. Ale bo jich buło nymało firman^u, zibrało jich-śi štyry, ta pośidały na końi, ta dal'i navmańci do mista, i piśly do žandari^u i do policiji, i zaraz v toj duch pryjichały žandari i policeji, taj začely ryviduvaty i najśly kupcė šče żyvoho v pyvnycy. I zaraz ẽho borśy rozvėzaly, i vin rozpovⁱu vse, ščo do krychty, i rozkaz^au, kilko vony v neho hrośyj vžely. i vseho, ščo lysz m^au koło seby.

I zaraz žandari vkuwały tych oboch žyďi^u i zabrały jich do sudu.

A tot kupec ščiślyvo povyrn^uu żyvyj nazad do domu.

2. Chłop w niebie ¹⁾.

Przychodzi chłop ruski do nieba i puka. Św. Piotr otwiera i dowiedziawszy się, że chce wejść, zarzuca mu, że nie był sprawiedliwym, że wypierał się Chrystusa i t. p.

¹⁾ Opowiadanie to podaję w dosłownem brzmieniu według luźnej notatki Kolberga, znalezionej pomiędzy materyałami pokuckimi, jakkolwiek nie mam pewności, czy zostało ono na Pokuciu zapisane.

A chłop na to: „A ty-że jakiś był, czyś się nie wypierał?“
 Św. Piotr już słuchać nie chciał, ale go nie wpuścił i odszedł.
 Przychodzi on drugi raz i puka. Otwiera mu św. Paweł i znów
 zarzuca, że był zmiennikiem, że takim, owakim itp. A chłop znów:

„A tyżeś sam innym był na ziemi?“

Św. Paweł nie wie, co na to odrzec, ale odchodzi i chłopą
 zostawia.

Przychodzi on po raz trzeci i puka. Otwiera św. Magdalena
 i zarzuca mu jego grzechy. Chłop:

„A tyżeś to inna była? Czy nie grzesznica także?“

Jeszcze parę razy tak chodził, a bez skutku, bo nikt go wpu-
 ścić nie chce. Nareszcie puka razu pewnego, a tu mu sam Chry-
 stus otwiera. Spostrzegłszy Go, chłop wyznaje swe grzechy, bije
 się w piersi i pokornie prosi o wpuszczenie. Chrystus się też uli-
 tował i wpuszcza go. Wtedy chłop odzywa się wchodząc:

„Ja zaraz powida^{au}, ščo lútše vsehda hovoryty z samym pa-
 nom, nyželi(?!) z semy pi^u-pankamy!“

Pieśni.

I. Pieśń o Kaniowskim.

Z Kosmacza (I. nr. 61)¹⁾.

- | | |
|--|---|
| 1. Oj, j-u miski na rynočku
Givok dańčyk chodyt
J-a mołoda bodnarečka
J-ušim perevodyt. | Toho pana Kaniovskoho
Za neju słužali. |
| 2. Ale przyjši ^{ou} pan Kaniovskyj
„Na dobry-deń“ hraty,
Ta zač ^{iu} bodnarečku
D-sob'i pryvertaty. | 6. Zdohonyły taj jimyły
Za biłenku ručku,
Ta stupaj ko bodnarečko
Na kižeńku mučku! |
| 3. J-e mołoda bodnarečka
Oj, žertu ny znała,
Toho pana Kaniovskoho
V lyece j-usvystała. | 7. Ta ny vstyhła bodnarečka
Na porih stupaty,
Ale zač ^{iu} pan Kaniovskyj
Stuceyk nabyvaty. |
| 4. J-e sudyły pany pravo
Taj sudyły l'ude:
Kikaj bo ty, bodnarečko,
Tut ny mudro bude! | 8. Jek zamir ^{yu} , tak zastril ^{yu}
Po-pri sami j-ueha,
Včynyła bodnarečka
Ni pjana, ni głucha. |
| 5. Ta kikała bodnarečka
J-u sady hruševi. | 9. Jak j-ubyły bodnarečku —
Buła temna nička.
Kudy vezły bodnarečku —
Kryvavenka rička. |

¹⁾ Por. O. Kolberg. Pokucie t. II. str. 4—5. nr. 4.

II. Pieśń o wójcie.

Z Kosmacza (I. nr. 57).

- | | |
|---|--|
| 1. Ęk ny zmih Odokijęciuk
Konouky robyty,
Ta začin-sy j-u hromady
Na vijta prosyty. | 9. Oj ny znała Melanočka,
Šio z žal'u robyty,
Chyba pyty, ta za leva
Sołomněk kupyty. |
| 2. A hromada dobra buła
Na vijta pokłała,
Ęk-sy bida ta najiła,
Dobre l'udyj drała,
Dobre l'udyj drała, | 10. Za leva sołomněciok
J-a za leva byngin,
Taky nam Odokijęciuk
Ta ny zrobyu kryvdy. |
| 3. Ij drała, varé, drała,
Taj še podyrała,
Po dva razy na hromadu
Dačku rachuvała. | 11. Ale tota Melanočka
Na to ny turała
Taky ona tot sołomněciok
U byndi j-ubrała. |
| 4. Jikže toto taj uznaty
Ta iz seła l'ude,
Ta vže Odokijęciuk
Ta vijtom ny bude. | 12. Taky ona tot sołomněciok
U byndi j-ubrała
Na konyka sobi šila
J-na hłoukiu pokłała. |
| 5. Jikže ony, varé, vznały
J-u Kossiu podały,
Ji z Kossova vid starosty
Šandariu prysłały, | 13. Vijsiou-že vin jiz furdygi
Taj jau hołosyty:
„Ny meš ty vže, Melanočkio
Sołomněk nosyty. |
| 6. Ji z Kossova vid starosty
Šandariu prysłały,
Takyž jiho komoročku
Revno zrabuvały. | 14. J-užeu-že vin sołomněciok,
Poklań ju taj strynkiu,
Ta pońis ho do Mychyla
Taj za blychińčynkiu. |
| 7. Takyž jiho komoročku
Revno zrabuvały
Takyž jiho u toneńki
Łańcušky vkuvały. | 15. Ta saraku Odokijęciuk
Jik zavituvaušy,
Ta mau odni hačyneta
V furdygi pidraušy |
| 8. Jik jiho ukuvały
Ta v Kossiu podały,
J-a v Kossovi j-u starosty
V furdygu zahały. | 16. Oj kovała zazulečka
Taj koło potoka,
Byste l'ude ny kazały,
Šio ce z moho rota. |

III. Miłość.

Z Kosmacza (I. nr. 62).

- | | |
|--|--|
| 1. Ij z želu velykoho
Ny daleko zajdu,
Hyj, jak ja sy pozachodžiu
Dešyt l'ubok spravju. | J-a treta my j-ot posolyt,
Četverta tačyě. |
| 2. J odna my jisty zvaryt
A druha pomyje, | 3. J-a v pełoji večeraju,
Jiz z-šestou dancuju,
J-a v semoji večeraju,
V osmoji nočuju. |

- | | |
|--|--|
| 4. J-a v semoji večeraju,
V osmoji nočuju
J-a devětu poděkoty
Z koršmy prykučuju. | 5. J-a devětu poděkoty
Z koršmy prykučuju,
D'esyta mni poklykuě,
A vže ny biduju. |
|--|--|

IV.

Z Kosmacza (I. nr. 55)¹⁾.

- | | |
|--|--|
| 1. V Poły v Ternopoły
2. E tam kozak u n'yvoły;
3. A v n'yvoły, n'yvoloněi
4. Pyše łyskě na tabloněi.
5. Pyše łyskě taj čětaě,
6. Słozoč'kamy pečitaě.
7. Słozoč'kamy pečitaě
8. Taj do tata posylaě:
9. „Proše, tatku, ratuvat'y,
10. „N'y dajte my zahybat'y!“
11. „Šioby za ki, synku, daty?“
12. „Sorok korou iz tel'aty!“
13. „Maju za ki kiłko dat'y
14. „Voliěš tam zahybaty!“

Wiersze: 1—7 jak wyzej.
8. Taj do mamk'y posylaě:
9. „Proše, mamko, ratuvat'y“...
10—11 j. w.
12. „Sorok kobył iz tel'aty!“
13—14 j. w.

1—7 j. w.
8. Do bratěyka posylaě: | 9. „Proše, brač'ku, ratuvat'y“...
10—11 j. w.
12. „Sorok ovec iz ehniaty“...
13—14 j. w.

1—7 j. w.
8. Do sestryčki posylaě:
9. „Proše, sestro, ratuvat'y“...
10—11 j. w.
12. „Sorok kiz ta iz kizl'aty“...
13—14 j. w.

1—7 j. w.
8. Taj do l'ubki posylaě:
9. „Proše, l'ubko, ratuvat'y!
10. „N'y daj my tut zahybat'y“.
11. „Sož my za ki, łubku, dat'y?“
12. „Sorok kurok iz kuriat'y!“
13. „Budu, myłyj, zašyvat'y,
14. „Budu, myłyj, zapridat'y.
15. „Budu, myłyj, zapridat'y
16. „Taj budu ki ratuvat'y!“
17. Oj tam myła pid ołycęu
18. Stoě hrošy z berben'yčęu. |
|--|--|

V.

Z Kosmacza (I. nr. 54).

- | | |
|--|---|
| 1. Seji nočy o pīnočy
Mišěc prypozniū-sy,
Yšiou kryvyj do hluchoji
Slipyj prydyvū-sy. | 2. Oj ty kryvyj, kryvundase,
Kudy kryvundaěš?
Na załoty, slipyj gęvle,
Čoho-sy pytaěš? |
|--|---|

VI. Małżeństwo.

Z Ispasa (I. 31).

- | | |
|---|----------------------------------|
| Dolež moja nyščasnaja!
V mene žinka nykrasnaja | V l'udyj žinky,
Jak łaskiuky; |
|---|----------------------------------|

¹⁾ Por. O. Kolberg. Pokucie II. str. 226—227 nr. 418.

V mene žinka,
 Jak žygiuka.
 Dała jisty bez obrusa,
 Sama śila, jak pokusa.

Dała jisty,
 Dała pyty;
 Sama vuśy
 Śila byty.

VII. Zdrada.

Z Ispasa (I. nr. 34)¹⁾.

- | | |
|--|---|
| 1. Iśou Hucul z połonyнки,
Ta vbyła ho płova,
Ta povernuu vin do l'ubki,
Cy je l'ubka doma? | A vin eho za čuprynu,
Ta bučkom povoly. |
| 2. Oj stau-že vin baj pid chatu
Taj sob'i dumaje.
A čolovik vijśou z chaty
Taj ho-śi pytaje: | 7. „Bij-śi Boha, čoloviče,
„Ny vihony duśu,
„Ta ja tobi za provynu
„Vidkosyty muśu!“ |
| 3. „Bij-śi Boha, čoloviče,
„Ja zahubyu vivci“.
„Oj, brešeś ty, skurvyj synu,
„Ty pryjśou id žinci“. | 8. „Ta lstyva ki makir znaje,
„Cy vmiěś kosyty?
„Ta ja tebe nabučkujy
„Ny zmožeś chodyty!“ |
| 4. „Bij-śi Boha, čoloviče,
„Ja zahubyu koni“.
„Oj brešeś ty, skurvyj synu,
„Ty prijśou id moji“. | 9. „Ta lstyva ki makir znaje,
„Cy kosyty vmiěś,
„Ta ja tebe naterchaju,
„So my zrozumiěś!“ |
| 5. „Bij-śi Boha, čoloviče,
„Ja zahubyu kozy“...
A vin eho za čuprynu,
Ta pokih u lozy. | 10. Ta jak ja-śi emu virvau
Tom tikau hranycu
„Bery tebe gitča matir
„Z tvoev mołodycev!“ |
| 6. Bij-śi Boha, čoloviče,
„Ja zahubyu voły“... | 11. Zakuvała zazulečka
V potoći hlybokim,
Dobre mene v chaki jmyty
Jmy ko na širokim! |

VIII.

Z Kosmacza (I. nr. 56).

- | | |
|---|--|
| 1. Čiolovik na roboki,
Ta ja sama doma,
Pryjśiou l'ubčyk iz horiukou
Ta sŕu koło stoła. | 3. A ja svoho myleńkoho
Korytom prykryła,
Ja svomu čiolovikovy
Dvery j-utvoryła. |
| 2. Čiolovik iz roboty:
„Cy ty doma žinko?!“
A mij l'ubčyk zastoropiū
Za stołom z horiukou. | 4. Tak uvijśiou mij čiolovik
Stau koło poroha:
„Ta śio cy se žinko v naši
„Chaki za tryvoha?“ |

¹⁾ W rękopisie zamieszczono uwagę: „gdzie jest „huculską“ zwana“ (scil. pieśń)

5. „Ij, Hospody! čiołoviče,
 „Z toboju — z toboju,
 „Ta u mene, ta za stołom
 „Koryto z mukoju.“
6. Čiołovik povečerau:
 „Treba muku mńity!“
 „Ta ty słabyj, ta ty trudnyj,
 „Łyhaj prypočity!“
7. Ta ja svoho čiołovika
 V postiły vstoniła,
- Ta ja svomu myleńkomu
 Dvery j-utvorýła.
8. „Vstavaj, vstavaj, čiołoviče,
 „Nislava si stała.
 „Buła muka u koryki
 „I tu ptaška vkrála!“
9. „Jakby tob'i buła. žinko,
 „Hirko muka vpała,
 „Tyby sob'i buła na nič
 „Dveri zamykała!“

IX. Zabójstwo.

Z Kosmacza (I. nr. 53).

1. Pišou šynkar mołodeńkyj
 Na druhyj šynk pyty,
 A šynkarka mołodeńka
 Sokyrku-j ostrýty.
2. Sokyrku pojostryła
 Ta v poskił poklała,
 Taky svomu šynkarevy
 Praudu ny skazała.
3. Pryjšou šynkar mołodeńkyj
 I šiu koło stoła:
 „Daj ko jisty, daj ko pyty,
 „Bułabyś zdorova!“
4. Dała jisty, dała pyty,
 Eły sy svaryty:
 „Kikajmo braki vicy.
 Tut sy choké byty.“
5. „Kikajmo braki vicy
 „Do novoji chaty!“
 A tut zaryz večerajut,
 Taj łyhajut spaty.
6. Šynkar łyh. vare v poskił,
 Šynkarka v zapičku,
 A ek šynkar tverdo usnuu
 Vna zažyhła svičku.
7. Ta ek tota ta svičyčka
 Ta fajno pałała,
 Šynkarka šynkaryka
 Sokyrkou rubała.
8. Zakyła raz u holovu,
 A dvyčy-j u hrude,
 Dytyňka sy probudyła,
 Ta šio z ceho bude?
9. Šynkarka mołodeńka
 Jała sy tékaty.
 Béz fartuška, béz zavoju
 V vikonce kikaty.
10. Ta nabihła ta do mamy:
 „Pusty ko do chaty,
 „Pryjšly L'achy hajdamachy
 „Šynkaria rubaty.“
11. Ta mamka dobra buła,
 Zyvko sy zhadała:
 „Védaj ko ty, vorožyce,
 „Sama porubała!“
12. Taj užyly šynkarečku
 Popid biły boky,
 Ta poveły, ta vtopyły
 Na Dunaj hlybokyj.
13. Šynkarečka utonuła,
 Łyś fustěnka pľavle,
 Yde mamka ponad vodu
 Ručky sob'i łamle.
14. Pišla, vare, maty, s nočy,
 Ta temnoji nočy,
 Prychodét do rybariu
 Łyšeń o piánočy:
15. „Na te ko vam, rybaryky
 „Ta po červonomu,
 „Vykyhnit-ko šynkaročku
 „Ta chok' ny żyvoju!“
16. Ta dała, vare, maty,
 Polumysok hrošyj,
 Ta šio by ji izrobyły
 Pochoron chorošyj.

X.

Z Kosmacza (I. nr. 58) ¹⁾.

1. Pryjsiōu Ękiū do Buvoji:
„Dobryj verčir serco!“ (?)
J-a vna jimu jiskazała:
„J-ubij žinkiu peršu!“
2. Pryjsiōu Ękiū do domočku
Začiēu žinkiu byty,
Ta jała sy Ekobyška
U neho prosyty:
3. „Ta ny žel'my, Ękobočku,
Šio ja mołodėnkia,
Ale žel'my, Ękobočku,
Dytna małeńkia.
4. Ta my žel'my, Ekobočku,
Šio ja čionobryva,
Ale žel'my, Ekobočku,
Dobrem z tobōu žela.“
5. „Ta budu ki nešto byty,
Budu ki špykaty,
Budu tvoji čionri j-očy
Na niž viyraty!“
6. Pyšiōu Ękiū do Buvoji,
Taj stau sy pytaty:
„Ta deby moja Boryško
Taj žinku givaty?“
7. Jik sy budut pytaty:
„De sy žinkia giła?“
„Zapry dvery, zatkej kahłu,
„Każy, šio vduřila.“
8. Ij pišiōu ta Ękibko
Ruky j-umyvaty —
Za nym, za nym susidečky
Vody nabyraty.
9. Ale pišiōu ta Ękibko
Biłi ručky myty,
Zanym, za nym, ridnyj bratčyk
Ta stau hovoryty:
10. „Kazavem ty, brate, dužė,
„Kazavem ty z tych'a,
„Popusty sy ty Borychy,
„Bo narobyš lychia.
11. „Čioho tob'i mij bratčyku,
„Kroucia na sardači?“
Skažu tob'i ridnu praudu:
„Zarizavem kači.“
12. „Čioho tob'i, mij bratčyku,
„Kroucia na kužuši?“
Skažu tob'i ridnu praudu:
„Zarizavem huši.“
13. „Čioho tob'i, mij bratčyku,
„Kroucia na pogitkiu?“
Ta skažu ty ridnu praudu:
„Zarizavem žinkiu!“
14. Ij rano u nedilu
Tovar nahonyły.
Ij, fajnu Ekobyšku
V chaki nachodyły.
15. Jik jały hołosyty
Ta stały kazaty:
„Deby našu Ekobyšku
„Fajno pochovaty?
„Fajno pochovaty?
J-a Ękibka mołodoho
Na štučkė rubaty?“
16. „Deby našu Ekobyšku
Fajno pochovaty
J-a Ękibka mołodoho
Na štučkė rubaty?“
17. Ale synku Hanusynku
V šio ki vbořikaty?
V soročečku rantuchovu,
Moja ridna maty.
18. Ale synku Hanusynku
V šio ki vperezaty?
V zapasočky voličkovi,
Moja ridna maty.
19. Ale synku Hanusynku
V šio ki j-ubuvaty?
U čiobitky čionneńkiji,
Moja ridna maty.
20. Ale synku Hanusynku
V šio ki zavvyaty?
U rantušiok tonesėńkyj,
Moja ridna maty.

¹⁾ Por. O. Kolberg. Pokucie, t. II. str. 171, nr. 313.

21. Aļe synku Hanusynku
Šio za podzvin daty?
Sorokāicia bileńikoho,
Moja ridna maty.
22. Aļe synku Hanusynku
Šo gikovy daty?
Ta-j ovečku jiz jihnitkom,
Ta bude blijaty.
23. Aļe synku Hanusynku
Šio popovy daty?
Korovočku jiz telitkom,
Ta bude rykaty.
24. Aļe synku Hanusynku
Dež ky pochuvaty?
Ij v haju dzeleneńkim,
Moja ridna maty.
25. Ij synku Hanusynku
Čym ki spomynaty?
Koļačimy pšenýčnymy,
Moja ridna maty.

XI. Śmierć.

Z Kosmacza (I. nr. 60).

1. Ęk budu j-umyraty
Ta budu kazaty:
Skažu sob'i do kupočki
Chugibku zihnaty.
2. Skažu sob'i do kupočki
Chugibku zihnaty.
Bduż ja sy ta dývyty,
Šio komu davaty:
3. Damže ja posestrycy
Červoni korali,
Šioby mene sporidyła
Fajneńko na łavi.
4. Sestrycy ta korali
J-e bratovy voła.
Šoby pryńis ta svičečku
Ękby jyho voła.
5. Bratovy, vare, voła,
A mami kuročku,
Šioby mene spomynała
V každu subotočku.
6. Ij mami ta kuročku,
Sušigi j-odežu,
Šioby za mnōu popłakala,
Pokiū ja poležu.
7. Sušigi, vare, odežu
A gikovy końia,
Šioby četau savtyrečku
Vid večera do dnia.
8. Gikovy, vare, końia
Popovy korouku,
Šioby mene propravdya
Jiz chaty do hrobku.
9. Vitryk vie, vitryk vie,
A toneńko svyšče,
Ę zbihnit sy łeginyki
Zrobit derevyšše!
10. Derevyšše j-e zrobit ko,
V derevyšše klasty,
J-odni bižit ko po popa
J-e druki po chresty!
11. J-odni bižit ko po popa
J-e druki po chresty,
Pomožit muńi łeginyki
Do hrobku pryńesty!
12. Ta do hrobku pryńesit ko,
Ta v Ęmku spuskit ko,
J-e vy fajni łeginyki
Fajno podzvonit ko!
13. Ta vy fajni łeginyki
Fajno podzvonit ko,
Za dvi, za try negilečki
Myski narygit ko,
14. Ta myski narygit ko,
Za dušiu davajte,
J-e vy svyki Ęnhelyki
Do rajy pryjmajte.

XII. Opryszki.

Z Kosmacza (I. nr. 63).

1. Hyj u ki połonyńi
Pokovani końi,
Chogim, braki, v rozbijnyčki,
Znaju za červoni.

2. Hyj, znaju ja za červoni
V pana mladoho,
Ba, jakby jich, vare, vzety
Z dvora holovnoho?
3. Ta ja znaju, tovaryšu,
Jakby jich užyty,
Toho pana mladoho
Do skiny prybyty.
4. Hyj, prybyty, prykuvaty
Do skiny pečyma,
Šioby vin sy na nas dyvnu
Ciornymy j-očyma.
5. Ja čornjavu pidmovjaju:
„Chody, rybko, z namy!“
- „Ny pidu ja, braki, z vamy,
„Jigit že vy samy.
6. „Jaby rada leginyki
„Ta jiz vamy pyty,
„Stoit varta na kordoňi,
Ta vidau ny prijty.“
7. „Ny žury sy giučynočko
„Tymy vartočkamy,
Ta ja znaju dorožečki
„J-obijdem bočkamy.
8. „Chody z namy giučynočko
„Ta na Mołdavyčku,
„Zavjemo ki j-u rantušioč,
„Tak jak mladychku.

XIII.

Z Ispasa (I. nr. 10).

1. Ta na paňski carynoñci
Otava dzełena,
Pidmovyły Dumaniuky
Gojana Semena.
2. Zakuvala zazulečka
Ot meže lisamy:
„Chody, chody harnyj chłopče
„Na zdobyč iz namy.“
3. Oj išły vny popid řisok
Ta zdybały rovtu:
„Kudy jdete harni chłopci?“
Jdemo na Vorochtu.“
4. „Kudy jdete harni chłopci,
„Myby rady znaty?“
„Idemo my na Vorochtu
„Močernika draty!“
5. Jakže pryjšły pid vikonce:
„Cy ty spyš, cy čuješ?
„Pusty-ko nas do švitloňki
„De sama nočuješ!“
6. „Ale ja vas harni chłopci
„V chatu ny puskaju,
„Kilko treba zbroji daty,
Ja kriz vikno daju.“
7. „Davaj-ko my pistoletko
Taj novu rušnyčku,
„Bo vže-by my z seła ity
„Čerez mladychku.“
8. „A my chłopci mladěňki,
„My chłopci choroši,
„Ta vinesy fajna řubko.
„Paperovi hroši!“
9. „A my chłopci mladěňki,
Jak jasni topirěi
„Ta vinesy fajna řubko
„J bili sorokivěi!“
10. „Ny boju ši fajna řubko
„Tvoěji pohoňi,
„Ta vineslaš sorokivěi,
„Vinesy-j červoni!“
11. „Ta tverdyj my nakaz mały
„Vid řubki Sofiji:
„Ta ščoby ty nam vinesla
„J połotna švabskiji!“
12. „Ta tverdyj my nakaz mały
„Vid řubki pyšnoji:
„Ta šoby ty nam vinesla
„I sukon suvoji!“
13. Ny mnohom-ši z tovaryšem
Ta tam zabaryły,
Ta zakiv-my vidty vyjšły
Zori zazoreły.

14. Ij pišou Gojan Semen
Vody do kirnyći,
Ale strilyu Dumanjučok
Z novoji rušnyći.
15. Ta vraža ich maty znaje,
Jak ony strilely,
Šo dva braki ridneseňki
Hołovki skłonyly.

XIV.

Z Kosmacza (I. nr. 59).

1. Špivajte leginyki
Pokyvste veseļi,
Oj, j-upały, vare, z Vidni
Karty napysani.
2. Začely mandatori
Ty karty čytaty;
V tych kartach napysano:
Nekruty davaty?
3. Płače giučynočka
Dribnymy słozamy
Ta zajmyly ta Procyka
Doliu j-obłazamy.
4. Płače giučynočka,
Plačut dvi giučyni —
Ta zajmyly ta Procyka
J-až do Kołomyji!
5. J-a zajmyly, ta zajmyly,
Pryhnały do Lvova,
Vše našemu Procykovy
Barvočka hotova.
6. Barvočka ta hotova,
Karabin na stol'i:
Oj, tož my, moja mamko,
Łyča moja doļi!
7. V Kołomyji sami Nimėi
Nimeckoji viry
Vidobrały ta Procyka
Vid peršoji miry.
8. Oj, ekže ho vidobrały
Taj sy vraduwały,
Kučeryve vołosičko
Plečyma spuskały.
9. Tam Procyk mołodeńkyj
Nic ny bałamutyu,
Ek ukikaŭ z toho muru
Vsiu vartu roztrutyu.
10. Ubau sob'i postolečka,
Voľičky reminni,
- Ta ek začou ukikaty
Na Vengry v Jasiny.
11. Ek začyu j-ukikaty
Zistrytyu dva l'ude:
„Cy my dobra dorozėčka
„V Jasinyčki bude?“
12. Tam ničku proučuvau
Taj zidnuvau dnyńkiu —
Taj upały Tómaniuky
V velyku provynku.
13. J-upały ony j-u provynku,
V velyke rozbijstvo
Za Procyka mołodoho
Kižke zdekucijstvo
14. Oj, e kižke zdekucijstvo.
Try žouniry kinni.
Chodim ko my zrabuvaty
Na Vengry v Jasiny.
15. Zrabuwały Jasinyčko,
Sio komu do toho,
Taj užyly za Procyka
Tómana staroho
16. Ij j-užyly, vare, vžyly
Do Kukiu pryhnały,
Takyž eho prykuwały,
Łancamy do lavy.
17. Buły synky mołodeňki
Dały domiu znaty:
„Chogim ko my v połonyнку
„Zymku zymuvaty.
18. J-e tam zymku zymuwały
Łito lituwały,
Mołodoji Marusečki
Sľuhu pydmovjały:
19. „Ij, ekže ty ta pracueš,
„Ta kiženko robyš,
„Chody z namy mołodeěmy (?!)
„V Lišynu na zdobyč.

20. „Chody z nami z mołodciamy(!)
V Lišynu na svyčaj —
„Ta tam žy ě Semen Futiuk,
„Šio hrošyj pozyčyt.
21. „A vin bilšy ny pozyčyt
„Žyš talariu sorok“...
Kolyž to sy narobylo
Na Dmytri v vivtorok,
22. Alež pišly hodni chłopci
Ponad horby łysi:
„Kudy jdete, hodni chłopci?
„Jdemo do Marysi!“
23. „Cy ty spyš, Marysečko,
„Cy ty spyš, cy čueš?
„Puskaj ko nas do švitloňky,
„De sama nočuěš!
24. „Alež ja vas, hodni chłopci
„D'sob'i ny puskaaju,
„Ta šio treba daruvaty
„V vikonce podaju.“
25. „Podaj ko nam, Marysečko,
„Paperovi hroši
„Topirčyki jasneňkiji,
„My chłopci choroši.
26. „Ta my chłopci, ta choroši
„Taj jasni topirci,
„Šukaj ko še, Marysečko
„Sribni sorokiući!
27. „Sribni sorokiući
„Kvityki róževi,
„Šukaj ko še, Marysečko
„Talary kryževi.
28. „Šukałaš nam talaryki,
„Šukaj šče červoni,
„Bo tak my nakazały
„Vid l'ubki pyšnoji.
29. „Bo my tak nakazały
„Vid l'ubki Sofiji,
„Šiobym brały rabuvały
„Połotna suviji.“
30. Ny bojiš sy, vare, Boha,
Ot, pane vataže,
Zabrałyst'e sriblo, zloto,
Ny berit j-odežu.
31. Mołoda Marysečka
Ny poľinuvala
J-odnoho syna mała
Taj toho prysłała:
Taj toho prysłała:
32. „Chody, synku, ponad lisok,
„Ny bij ko sy vouka —
„Daj my znaty Močernakam
„Šio ě v seli roua.“
33. Močernaky, hodni chłopci
Ny poľinuvaly,
Alež pišly ponad lisok
Taj pozašidały.
34. Alež pišly ponad lisok
Taj pozašidały,
Takiž sob'i Močernaky
Vatry vikresały.
35. Takiž sob'i Močernaky
Vatry vikresały,
Semena ta Futiuka
Po vodu pišalały.
36. Schylŷu sy Semen Futiuk
Z kitla vodu pyty,
Ta ěk strilŷu rozbyu hoľou
Kuľeu z pyštolety.
37. Oj jeden sy zakradaě
Z dzelenoho ľuha,
Ta ěk strilŷu na smert' j-ubyu
Moľdavskoho ľuha.
38. J-a psova vas maťir znaě
Ekže vy strilŷy,
Štyry braki Tomaniuki
Hoľouky skľonyły.
39. Bodaj ty sy Močernačku
Rusnyčka v bik vezla
Kuli remiň proľomyła
Ta v hruděch sy sperla.
40. Bodaj ty sy Močernačku
Rušnyčka skryvyła,
Kuli remiň proľomyła
V hruděch sy spynyła.
41. Ij, mauže, ot, pan Korol
Na sebe pryhodu
Ta vin sy perekotyu
Oj, ěerez koľodu.
42. Ale vin sy perekotyu
Oj, ěerez koľodu,

- A vziū sob'i bodniu brošyj
 Poroču dva rohy.
 43. Ađe vziū sy bodniu brošyj
 Poroču dva rohy,
 Ta tohdy vin ukikaē
 Lisom bez dorohy.
 44. Oj, kuvała zazulečka
- Ta na pokołošiu
 Kudy vkiķau pan Korol
 Łyś pošęybau rosu.
 45. Kuvała zazulečka,
 Kuvała, binčyła,
 Teper ty sy Tómaniuku
 Spivanka skinčyła.

XV. Żołnierska.

Z Ispasa. (I. nr. 50).

1. Oj tam pry dołyńi
 Taj tam pry potoci,
 Tam-ši napyvajut
 Granatyri chłopei.
 2. Mežy nymy odyn
 Ni pje, ni hul'aē,
 Sklonŷu hołovočku
 Taj dumku dumaē:
3. Braki moji, braki,
 Šo vy narobyły.
 Ta na šo vy, braki,
 Svoho brata vbyły?
 4. Vivezemo ēho
 V hliboku dołynu,
 Visyplemo ēmu
 Vysoku mohyłu.¹⁾

XVI. Pijacka.

Z Ispasa. (I. nr. 13).

1. Sered sela Javorova
 Rubajut kłenyru,
 Chodyt legiū ubraneńkij
 Čerez Božu dnynu.
 2. A jak pryjšou do rodynki
 Stau si rozbyraty,
 Ta stau sob'i v novu sklėnku
 Horiuki sypaty.
 3. Dobra buła rodynočka,
 Stała hovoryty:
 „Kudy ideš Nykołajku?
 „Jdu do vijta pyty!“
 4. Zarykała u peregi
 Korova perista:
 „Nyma, nyma vijta doma —
 „Pojichau do mista.“
 5. Zakuvała zazulečka,
 Zakuvała z tycha:
 „Koły nyma domu vijta,
 „To doma vijtycha!“
6. Oj u mene v horodočku
 Cvyte prezelija:
 „Ta jak nymaž u vijtychi,
 „Domaž Odokija!“
 7. A v Jurniuka chto rušnyei —
 Odokija givka,
 Zastrilyła Nykołajka —
 Zbaryła ho vika.
 8. Kołyś chotiū Nykołajku
 Ot povikuvaty —
 Ny jty buło do Jurniuka
 Giuku obijmaty.
 9. Ta ty idy baj pokičkom,
 A ja idu lučkom,
 Ta najšly my Nykołajka
 U liši pid bučkom.
 10. Założyły sud — sudyły
 Meže nymy fleška —
 Pochovajmo Nykołajka
 Ot namisk opryška.

¹⁾ Koniec tej pieśni drukowany: O. Kolberg. Pokucie, tom II. str. 220. nr. 408. Waryant niniejszej por.: ibidem. II. str. 221. nr. 411.

11. Ta na hori żyto, żyto —
 Nykołajka vbyto,
 Taj červonou kytaječkou
 Žyčeńko nakryto.
12. Išly tudy giučatočka
 Taj ne hyduwały
- Podijmyły kitaječku
 Taj pociuluwały.
13. Pidojmyły kitaječku
 Taj šoukovu fustku:
 „Taj zanešit Nykołajka
 V Jurniukovu pustku!“

XVIII. Drobne piosnki.

Z Brustur (I. nr. 64).

1. Huculka mni porodyla,
 Huculsmysy vrodyla
 Ęk ny jozmu Huculočku,
 Boh-že by mni pobyla!
 Huculka mni porodyla
 Z Huculkou l'ubju-sy,
 Ęk ny jozmu Huculočku,
 To ny j-oženiu-sy.
 Huculočka molodeńka,
 Huculočka pysna,
 Korovočki podojila,
 Sama d-myni pryjšla.
 Korovočki podojila,
 Tetitka zahnała.
 J-e moloko procidyła,
 Myleńkomu dała.
 Huculočka molodeńka
 Korouki dojila,
 J-e kotiuha sy zakrała,
 Moloko pojila.
2. Ta skrypočka, vare, hraé,
 J-e dudočka dué,
 Huculočka ručki łomyt
 Šio Hucul daneué.
3. Ta ja Hucul ta-j ty Hucul,
 J-oba-my Huculy,
 Ta kupymo čiobokéta
 Giučyni Handzuńi.
 J-odyn kupim čiobokéta,
 Druhuj kupim dymku
 J-odyn l'ubym l'ubku v nočy
 J-e druhuj j-u dnynku.
4. Jak Hucula ny l'ubyty,
 Ę v Hucula vici,
 Ę v Hucula j-u remeni,
 Biłi sorokiuci.
- Ęk Hula ny l'ubyty,
 Ę v Hucula vici,
 Ę v Hucula za remenem
 Pysani topirėi,
 Hyj, Ęk schoče žinku byty
 Biłše ny pytaé,
 Vsadyt bletom meży płeči
 Jaž duše mynae.
 Alež bo v tych topirėykach
 Kryve toporyšše,
 Jak j-udaryt, to zabołyt
 J-e v hrudėch zasvyšėe.
5. Bidnaž moja hołovočko
 Nyšėslyva dole,
 Pišly vici v połonynku
 Ta Ęk ni ta v poľe.
 Pišly vici v połonynku
 Ta vse biłėnkiji,
 Ę za nymy vicieryki
 Vse molodeńkiji.
 Pišou sob'i oden na pered
 Šiu sob'i na hyrėi,
 Ta poliėy tovaryšu,
 Cy e j-usi vici.
 Nyma moji krutorižki,
 Toji plėntonižki,
 Ta Bih znaje baranėyku,
 Jaka bude sincy.
 Ta Bih toto, vare, znaé
 Jaka bude sincy
 Ta chto mene vizymuė,
 Tomu choseń bude.
6. Hyj, j-ovečki, nibyrėčki,
 Velykij bóteju,
 Chto vas bude zavertaty,
 Ęk e-sy j-oženiu.

Chto vas bude zavertaty,
 Za vamy chodyty,
 Ta chto bude košyročki
 Na vas horodyty?
 Chto vas bude zavertaty,
 Chto vas bude pasty,
 Ta chto na vas tohdy bude
 Košyročki kłasty?
 Ta najde-sy takyj dureń,
 šio nas bude pasty,
 Ta šio bude po dvi, po try
 Nas z košyry krasty;
 Šio nas bude zavertaty,
 Za namy chodyty,
 Ta šio bude u košeri
 Tyš nas hołodyty.
 Taj najde-sy takij dureń,
 Šio me nas dojity,
 Šio nas bude do południ
 V košyri młojity.

Hyj, j-ovečki, nibyrečki,
 Oj, pas-by ě vas-vas,
 Ta ěk pryjde negileńka
 Potupyubych ja vas.
 Ta ěk pryjde negileńka
 Taj dribneńki svyta
 Potupyubych v pered viuci,
 J-e vitak ěhnita.
 7. Hyj, šuvarom dorozėčka,
 Šuvarom, šuvarom.
 Łyš kilko my harazdočka
 ěk pidu z tovarom.
 Hyj, šuvarom dorozėčka,
 Tymy šuvarciamy,
 Łyš kilko my harazdočka
 Jak pidu z viuciamy.
 Bo ny buło, taj ny bude
 Ponad połonyнку,
 Koly-by my v ni pobuty
 Chot' j-odnu hodynku.

XVIII. „Špivanki pidskočyjski“.

(Wszystkie * Ispasa).

1. Hajduk raz! hajduk dva!
 My kozaki obydba.
 I ja kozak i ty kozak —
 Obydvasmo kozaki;
 Ty chorošyj, ja bez hrošyj,
 Obydvasmo duraki! (II. 2).
2. Hoj, iz hory kozak bižyt,
 Na giučyni fartuch dryžyt;
 Ny pomože fartuch švabskij,
 Jak ustane rih kozackij. (II. 3).
3. Hej, kozače čornovusyj!
 Čoho v tebe župan kucyj?
 Giuki mene pidpojily,
 Župan myni pidkrojily.
 Oj maju ja dešit' hrošyj,
 Kupju sob'i župan doušyj,
 Oj, ja maju zołotyj,
 Kupju sob'i ny takij! (II. 4).
4. A v kirnycy dribni raki,
 Čomu giuki ny j-odnaki?
 Na Pełypach gelevaki,
 W Mykytyncech kostriubaki;
 A u Spaši koło duba,
 Odnatónka, druha hruba. (II. 5)
5. Na prypičku, na zapičku,
 Rizau tato z mamou sičku.
 Narizaly štyry michi,
 Zamińěly za horichi
 A chorichi ny do smaku,
 Zamińěly za tabaku.
 Ta ni sički ni połovy,
 A j-u mamy čorni brovy. (II. 6).
6. Oj, giučyno moja l'uba,
 Skyń soročku, l'iz na duba;
 Skyń soročku, bery dranku,
 Ta budeš my za kochanku. (II. 7).
7. Oj, giučyno moja l'uba,
 Ny daj, ny daj, bude buba.

- Oj, ja bubu perebudu,
 Jak davalam, tak i buda.
 Včera dała z radošči,
 Nyňi plače z pryhoršči.
 Včera dała nad vodoju,
 Nyňi plače nad bidoju. (II.8).
8. Giučē koňe papasalo,
 Visoko-ši pidkasalo.
 Kozakovy hydko. brytko,
 Šo giučyňi dziundziu vytko.
 (II. 9).
9. Jichau L'ašok zo mlyna,
 Zdochła ěmu kobyła.
 Tut-ši L'ašok zažuryu,
 Šo kobyłu obľupyu.
 A ludy-si isehogi,
 Svoho L'aška ny žuri:
 „Oj ty, L'ašku, ny žuri-ši,
 „Svomu panu poklony-ši.
 „Pan trymaē hromadu,
 „Ta-j dast' ty jakuš radu.
 „Me z holovy lichtarni,
 „A z tuľuba šičkarii.“ (II. 10).
10. O-tam, o-tam, pry doľyňi
 Zdochly v žyda dvi kobyľi;
 Odna čorna, druha łysa,
 Šukaj, šeuče, tovaryša!
 Pryjšou d'nemu pes kudlatyj,
 Ny znaēt, jak počynaty;
 Švec z peredu, pes iz zadu,
 Skihly škiru ny do ľadu.
 Povisyly po drabyňi,
 Ta vpau šeučyk meže švyňi.
 Pišla svynka do cekmystra,
 Pozyvaty baj šeučyšča.
 Aciu! svynko, domiu spaty,
 Ty ny budeš spravy maty.
 Jakby ny tvoja ščetyna,
 Zdochľaby šeuška dytyna.
 (II. 11).
11. Oj, jichau ja koľo mlyna,
 Stojit giuka čornobryva.
- Ja-ši na ņiu podyvyu.
 Taj viz my-ši poľomyu.
 Ny žel'-by my toho voza,
 Koby buľa giuka hoža;
 A to čorna taj riba.
 Taj vysoka a chuda!¹⁾ (II. 12).
12. Na vuľcy hromada,
 Žinka muža prodala.
 Žinka muža prodala
 Bražoňky nakupyła.
 Pany brahu vypyly,
 Taj šče vdovu nabyly.
 Cyse tob'i za toto —
 Ny prodavaj zoloto! (II. 13).
13. Hop! cup! vešil'e:
 Tato mamu prodalē.
 Ta na šo ji prodalē?
 Bo mu chľiba ny staē. (II. 14)
14. Kaduk myňi radu dau,
 Šo ja sob'i babu vziau.
 Ani babu prodaty,
 Ani ji promiňaty.
 Jak jarmarok nastane,
 Prodam babu mospane.
 Za Oľenu rubľa dau.
 Bo Oľenu spodobau;
 Za Marynu pětaka.
 Bo Maryna ny taka. (II. 15).
15. Oj pidu ja nad stavočok,
 A tam plyve šišt-kačecok.
 Odna d'druhi pryplyvaē,
 Každa svoju paru maē,
 Stoju. baču, reune plaču,
 Šo tak marne ľita traču.
 (II. 16).
16. Gazda sydyt taj dumaē,
 Čomuž sob'i ny huľaē.
 Cy mu bida dokučyła,
 Cy ho žinka zamučyła,
 Cy pyu vodu iz kirnyči

¹⁾ Por. O. Kolberg. Pokucie, tom III. str. 59, nr. 523—524.

- Šo sluchaē motylyēi? (II. 17). Šoby buła dušē v rajū. (II. 23).
17. Čorna hora, biła skała,
Pryznaj gŕako, s kym-eš spała?
Oj ja spała sama z sobou,
Pryjdy večir, budu s tobou.
Pryjdy, pryjdy, sama budu,
Skynu fartuch, zrobju budu;
A z zapaski zrobju dveri,
Sama ležu do posteli;
A pojasom zasłoni-m-ši,
Koho l'ubju, ny boju-ši! (II. 18).
23. Mama v miski, tato v miski,
Pryjgit chłopcēi cymbaliski.
Mama v miski, tato tam,
Pryjgit chłopcēi, šos vam dam.
Pojichaly tato w l'is,
Pryjchaly bez kol'is;
Pojichaly mama v młyn.
Prijechały bez drabyn. (II. 24).
18. Ny fal'u-ši — sama prānda,
Šo ja buła gŕukou ładna.
A teper ja mołodyci
Za mnou chłopcēiu gerełyci!
(II. 19).
24. Kukurudzy mandeburka,
Tato kohut, mama kurka,
Mandeburka, taj oves —
Mama suka, tato pes.
Tato koši, mama vežut,
Tato proši, mama ležut,
Tato koši, mama žnut,
Nachaj tato mamō vznut!
(II. 25).
19. Oj ginēyno radabyšmy,
Ta ny maju do ki mysly;
Ta ni mysly ni ochoty,
Boš linyva do roboty. (II. 20).
25. Tancuwała baba z gidom,
Zahubyla torbu z chl'ibom.
Hirke ēji tancovaņē,
Zahubyla charčovaņē;
Oj hirkij-že ēji gid,
Zahubyla baba chl'ib. (II. 26).
20. Oj ginēyna radaby,
Koby komu daľaby.
Koby komu takomu,
Šo ny skaže nikomu. (II. 21).
26. Ta jak pyty, to ja,
Ta jak jisty, to ja;
Jak robyty, to ny ja,
Bo mni boľyt hoľova.
Boľyt mene hoľova,
Boľyt mene i žyvit,
A jak myni ne viryte,
Muzyku my pryvegit. (II. 28).
21. Dutka v dutki nočuvau,
Dutka v dutki dutky vkrāu;
A dutčycha ny linyva,
Siła na psa zdohonyła:
„Abo myni dutku daj!
„Abo myni dutku hraj!
„Abo myni dutky verny!
„Abo mene tutky zverny!“
„Voliju ty v dutku braty,
„Niž ty maju dutky daty;
„Voliju ki tut zvernuty,
„Jak maju dutky vernuty.“
(II. 22).
27. Na dorōzi kaľuža —
Moja žinka ny duža;
Jak muzyka zahraē,
Smutok z neji hul'aē. (II. 29).
22. O-tam, o-tam pry dzvinncy, 28. Oj išou ja popry młyn,
Ležyt čer nec na černy cy.
Šo ty robyš čerče?
Zapravēju serce.
V seređynu hrichy pravju,
- Oj išou ja popry młyn,
Zakuryu mni duže dym;
A myni-ši kľopocē,
L'ubka chači poloče.
Poloče taj štruē,

- A v voronku ciuluē:
 Ta de-ši tot komar giū,
 Šo v voronci ľuskotiū? (II. 31).
29. Oj, mamuńiu, šo za git'ko,
 Šo ja chodžu giūkou kiľko.
 Druhi giūky viddajut-ši,
 Mene ľubji taj śmijut-ši.
 (II. 32).
30. O-tak, o-tak idu sob'i,
 Rozčesałam bidu sob'i;
 Rozčesała, rozhladyła,
 Kozačenka prynadyła. (II. 33).
31. O-tak roby, jak ja čyniu,
 Šim raz daju, taj pryčyniu;—
 A osmyj raz na horogi,
 A vin kaže: „Bude! hogi!“
 Abo hogi, abo ľyšu.
 Abo še raz pokolyšu.
 Abo hogi, abo nišče,
 Boš my trafyu v dobre misce.
 (II. 34).
32. Iz-za hory kotyľy-ši,
 Mołodčemy faľyľy-ši:
 V tebe štyry. v mene dva,
 Čornobryvi obydiva. (II. 35).
33. Oj, ja chłopec ny velyčkij,
 A v nady-ši do meľnyčki.
 A meľnyčka ny velyčka,
 Prypustyła, jak telyčka. (II. 36).
34. Na kapuski dribne ľyski,
 Tam ja końi popasu.
 Kotre giūka čornobryva,
 Tota jila koubasu.
 Kotra jila koubasu,
 Tota jila jajci,
 Šo ukusyt koubasu,
 Taj oblyže pal'ci. (II. 37).
35. Oj, ja chłopec żyvyj, żyvyj,
 Kyvajut-ši v myńi żyľy,
- Kyvajut-ši i zustavy,
 Odyn zustau, jak riľ ustau!
 (II. 38).
36. Dajte mene za meľnyčka,
 Bo u mene nevelyčka,
 Ide rak, taj burak,
 Taj try paľci, taj kuľak! (II. 39).
37. Hop! štur! baba v jajci,
 Nachaj baba ny śmie-ši;
 Nachaj baba bidy znaē,
 Naj kozaky ne zajmaē. (II. 40).
38. Za hriš maľo, za dva trochi,
 A za tretyj, jak pančochi.
 Za hriš trochi, za dva maľo,
 A za tretyj čimhaj žvavo!
 (II. 41).
39. Hopa! hopa! hopa-cupa!
 Mama odna, tativ kupa.
 Hopa-cupa! popid svoľok
 Mama odna, tativ sorok. (II. 42).
40. Hopa-cupa — prycupońki,
 Zibrau dziudziu do kupońki;
 Zibrau diudziu na nytočku—
 Telip, telip, po prypičku.
 Vitak pońis do Voľoch,
 Taj zaminęu za horoch. (II. 43).
41. Jak na strunu, tak na bas,
 Ty казаła, šo nam daš:
 Fedorovy taj myńi,
 Fegir plakaū, a ja ni,
 Fegir plakaū, ja ny budu,
 Bo ja sob'i rozdobudu. (II. 44).
42. Davaj, davaj, koľy maeš,
 Bo odnako pochovaēš;
 Davaj, davaj, koľy ē,
 Bo odnako zohnyē. (II. 45).
43. Koľsała baba gida
 Iz večera do j-obida,

- Ny mohła go vkołysaty,
Mušila mu taki daty.¹⁾ (II. 46).
44. Oj ty mene ny skoboč,
Bo ja znaju, šo ty choč,
Dzelenoho česnyku,
Šoby vpało do smaku. (II. 47).
45. Caby-ryga popry mežu,
Tobdy čimhaj, koły ležu;
Caby ryga popry peń,
Čimhaj švytko, bo vže deń!
(II. 48).
46. O-tam, o-tam pry pašići
Prosyu zajać u lasyći.
A vna ěmu vidpoviła:
„Ny gistaneš moho kiła!
„Ny gistaneš moho kiła,
„Bo ty buryj, a ja biła.“
(II. 49).
47. Čerez horu vysoku
Kiyhła baba osoku,
Hirka ěji j-osoka,
Jako hora vysoka. (II. 50).
48. Chodyu tato, chodyu ja,
Chodyły my obydvā;
Oba z tatom ěm chodyły
Na zaloty do kobyły.
Kikaū tato, kikaū ja,
Kikałysmo obydvā;
Kikały my čerez plit
- Tata jmyły, a ja vtik.
Tata jmyły durni vkyły
Moho giuky vidprosyły. (II. 51).
49. O-tam, o-tam na hori
Zziły babu komari:
Łyšeń ě fist taj jak,
Taj i dziundzia ležyt²⁾ (II. 52).
50. U červonych katankach
Vezut Handziu na sankach;
Jak vivezły na mostok,
Rozl'ubyły do kistok.³⁾ (II. 54).
51. Oj giučyno, jak mni kochaš,
Jak mni l'ubyš, to mni pokaš.
Oj giučyna čornobryva.
Pokazała, taj zakryła.
Taka buła, jako halka,
A široka, jak opalka,
A hlyboka, jako studni,
Šim raz miryu do południ.
(II. 55).
52. Macu, macu po łavycy,
Ta namacau nobavycy.
Ja hadau, šo to łopuch,
A to dziundzia, jak pampuch.
(II. 56).
53. Seji nočy nyspać bude,
V čorni vouni šukać bude.
Šukačevy dobre bude,
Čorna vounamokra bude. (II. 57)

Dodatek.

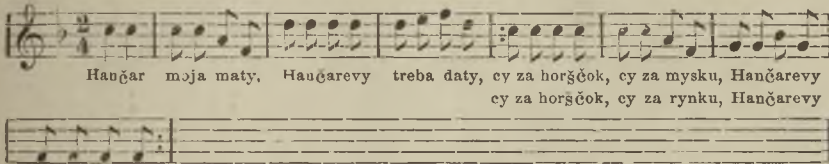
Z pomiędzy reszty teki rękopiśmiennej „Pokucia“, zawierającej wyłącznie same nieużytki, wybrałem parę drobiazgów, z których dwu pochodzenie jest wiadome, jednego zaś nieznanie:

¹⁾ Por. O. Kolberg. Pokucie, tom III. str. 27. nr. 200.

²⁾ Por. ibidem. III. str. 28. nr. 201.

³⁾ Por. ibidem. III. str. 28. nr. 203.

1.



Hančar moja maty, Hančarevy treba daty, cy za horščok, cy za mysku, Hančarevy
cy za horščok, cy za rynku, Hančarevy

daty trošku,
odrobyнку.

2.

Sanok.

1. Matyž moja, maty,
Ja vaši detyna —
Ne dajte-ž mene maty
Za skurvoho syna.
2. Bo vin bude pyty,
Mene bude byty,

Vam se bude mamko
Serdeńko krojily.

3. Cy vaše serdeńko
Z kameni tverdoho?
Čem-si ne rozšede
Z žalu velykoho.

3.

Podole.

1. Cy tak u vas, ta jak u nas
Vsiudy v poły riuno?
Cy tak u vas, ta jak u nas
L'ubyty-si vilno?
2. Cy tak u vas, ta jak u nas
Na połudne dzvońi?(?)

- Cy tak u vas, ta jak u nas
Za giuky hovori?
3. Cy e u vas, ta jak u nas
Čorni końi j-syvi?
Cy taki v vas, tak jak u nas
Giuky čornobryvi?

INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA
60 230 Warszawa, ul. Nowy Świat 7.
Tel. 26-68-63



F

18.640